

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΩ ΑΓΙΩ ΠΑΣΧΑ

Αριθμ. Πρωτ. 270

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

* * *

Προσφιλέστατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Φθάσαντες τό Ἅγιον Πάσχα καί γινόμενοι κοινωνοί τῆς χαρᾶς τῆς Ἀναστά-σεως, ὑμνοῦμεν τόν πατήσαντα θανάτῳ τόν θάνατον Κύριον τῆς δόξης, τόν συνα-ναστήσαντα μεθ' ἑαυτοῦ παγγενή τόν Ἀδάμ καί ἀνοίξαντα πᾶσιν ἡμῖν παραδείσου τὰς πύλας.

Ἡ λαμπροφόρος Ἔγερσις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ διαβεβαίωσις ὅτι κυρίαρχος εἰς τήν ζωὴν τοῦ κόσμου δέν εἶναι ὁ θάνατος, ἀλλά ὁ καταργήσας τό κράτος τοῦ θανάτου Σωτήρ, ὁ γνωριζόμενος τό πρότερον ὡς ἄσαρκος Λόγος, ὕστερον δέ ὡς ὁ δι' ἡμᾶς, φιλανθρωπίας ἕνεκεν, σεσαρκωμένος, νεκρωθεὶς δέ ὡς ἄνθρωπος καί ἀναστάς κατ' ἐξουσίαν ὡς Θεός, ὡς ὁ πάλιν Ἐρχόμενος μετὰ δόξης πρὸς πλήρωσιν τῆς Θείας Οἰκονομίας.

Τό μυστήριον καί τό βίωμα τῆς Ἀναστάσεως ἀποτελεῖ τόν πυρήνα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Ἡ ὀλόφωτος λατρεία, τὰ ἱερά μυστήρια, ἡ ζωὴ τῆς προσ-ευχῆς, ἡ νηστεία καί ἡ ἄσκησις, ἡ ποιμαντικὴ διακονία καί ἡ καλὴ μαρτυρία ἐν τῷ κόσμῳ, ὅλα ἀναδίδουν τό ἄρωμα τῆς Πασχαλίου εὐφροσύνης. Ἡ ζωὴ τῶν πιστῶν ἐν Ἐκκλησίᾳ εἶναι καθημερινόν Πάσχα, εἶναι «ἄνωθεν χαρά», ἡ «χαρὰ τῆς σωτηρίας», ἀλλά καί «ἡ σωτηρία ὡς χαρὰ».

Οὕτω, αἱ ἀκολουθίαι τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Ἑβδομάδος δέν εἶναι καταθλι-πτικά, ἀλλά πλήρεις τῆς νικητηρίου δυνάμεως τῆς Ἀναστάσεως. Εἰς αὐτάς ἀποκα-λύπτεται ὅτι ὁ Σταυρός δέν ἔχει τόν τελευταῖον λόγον εἰς τό σχέδιον τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ κόσμου. Αὐτό προαναγγέλλεται ἤδη κατὰ τό Σάββατον τοῦ Λαζάρου. Ἡ ἐκ νεκρῶν ἔγερσις τοῦ ἐπιστηθίου φίλου τοῦ Χριστοῦ εἶναι προτύπωσις τῆς «κοινῆς ἀναστάσεως». Τό «Σήμερον κρεμάται ἐπὶ ξύλου» κορυφοῦται μέ τήν ἐπίκλησιν «Δεῖξον ἡμῖν καί τήν ἐνδοξόν Σου Ἀνάστασιν». Ἐνώπιον τοῦ Ἐπιταφίου ψάλλομεν τό «Μεγαλύνω τά Πάθη σου, ὑμνολογῶ καί τήν Ταφήν Σου, σὺν τῇ Ἀναστάσει». Καί, γεγονυῖα τῇ φωνῇ, διακηρύσσομεν εἰς τήν Πασχάλιον ἀκολουθίαν τό ἀληθές νόημα τοῦ Σταυροῦ: «Ἰδοὺ γάρ ἦλθε διὰ τοῦ Σταυροῦ χαρὰ ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ».

Ἡ «κλητὴ καί ἁγία ἡμέρα» τοῦ Πάσχα εἶναι ἡ ἀνατολὴ τῆς «ὀγδόης ἡμέρας», ἡ ἀπαρχὴ τῆς «καινῆς κτίσεως», ἡ βίωσις τῆς ἰδικῆς μας ἀναστάσεως, τό μέγα «θαῦμα τῆς ἐμῆς σωτηρίας». Εἶναι ἡ βιωματικὴ βεβαιότης ὅτι ὁ Κύριος ἔπαθε καί ἤχθη εἰς θάνατον δι' ἡμᾶς καί ἀνέστη δι' ἡμᾶς «προοικονομῶν ἡμῖν τήν εἰς ἀπείρους αἰῶνας ἀνάστασιν». Καθ' ὅλην τήν Πασχάλιον περίοδον ὑμνολογεῖται μέ ἀπαράμιλλον ποιητικότητα τό ἀνθρωπολογικόν νόημα τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἡ διάβασις τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς δουλείας εἰς τήν ἀληθῆ ἐλευθερίαν, «ἢ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω καί τήν γῆν τῆς ἐπαγγελίας πρόοδος καί ἀνάβασις». Αὐτὴ ἡ σωτηριώδης ἐν Χριστῷ ἀνακαινίσις ἐνεργεῖται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς δυναμικὴ προέκτασις τοῦ ἤθους τῆς Εὐχαριστίας ἐν τῷ κόσμῳ, ὡς «ἀληθεύειν ἐν ἀγάπῃ», ὡς συνέργεια μετὰ τοῦ Θεοῦ διὰ τήν μεταμόρφωσιν τοῦ κόσμου, διὰ νά καταστῇ οὗτος εἰκὼν τῆς πληρότητος τῆς τελικῆς ἐπιφανείας τῆς θείας ἀγάπης ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν Ἐσχάτων. Ζῆν ἐν Χριστῷ ἀναστάντι σημαίνει ἐξαγγέλλειν τό Εὐαγγέλιον «ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς», κατὰ τό ὑπόδειγμα τῶν Ἀποστόλων, εἶναι ἔμπρακτος μαρτυρία

περί τῆς ἐλθούσης χάριτος καί τῆς προσδοκίας τῆς «καινῆς κτίσεως», ὅπου «ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε κραυγή οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι».

Ἡ πίστις εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ καί εἰς τὴν ἰδικήν μας συνανά-στασιν δέν ἀρνεῖται τὴν ἐπάδυνον παρουσίαν τοῦ θανάτου, τοῦ πόνου καί τοῦ σταυροῦ εἰς τὴν ζωὴν τοῦ κόσμου. Δέν ἀπωθοῦμεν τὴν σκληρὰν πραγματικότητα, οὔτε ἐξασφαλίζομεν εἰς τὸν ἑαυτὸν μας, διὰ τῆς πίστεως, ψυχολογικὴν κάλυψιν ἀπέναντι εἰς τὸν θάνατον. Γνωρίζομεν ὅμως ὅτι ὁ παρὼν βίος δέν εἶναι ὀλόκληρος ἡ ζωὴ, ὅτι ἐδῶ εἴμεθα «ὀδῶνται» ὅτι ἀνήκομεν εἰς τὸν Χριστόν καί ὅτι πορευόμεθα πρὸς τὴν αἰώνιον Αὐτοῦ Βασιλείαν. Ἡ παρουσία τοῦ πόνου καί τοῦ θανάτου, ὅσον ἀπτή καί ἄν εἶναι, δέν ἀποτελεῖ τὴν ἐσχάτην πραγματικότητα. Αὕτη εἶναι ἡ ὀριστικὴ κατάργησις τοῦ θανάτου. Εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ δέν ὑπάρχει πόνος καί θάνατος, ἀλλὰ ἀτελεύτητος ζωὴ. «Πρὸ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Σου», ψάλλομεν, «φοβερός ὁ θάνατος τοῖς ἀνθρώποις· μετὰ τὸ ἐνδοξον πάθος, φοβερός ὁ ἄνθρωπος τῷ θανάτῳ». Ἡ πίστις εἰς Χριστόν δίδει δύναμιν, καρτερίαν καί ὑπομονὴν διὰ νὰ ἀντέχωμεν τὰς δοκιμασίας. Ὁ Χριστός εἶναι «ὁ πᾶσαν νόσον ἰώμενος καί ἐκ τοῦ θανάτου λυτρουόμενος». Εἶναι ὁ παθὼν δι' ἡμᾶς, ὁ ἀποκαλύψας τοῖς ἀνθρώποις ὅτι ὁ Θεός εἶναι ὁ «ἀεὶ ὑπὲρ ἡμῶν», ὅτι εἰς τὴν Ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἀνήκει οὐσιωδῶς ἡ φιλανθρωπία Του. Αὕτη ἡ εὐκταία φωνὴ τῆς θείας ἀγάπης ἀντηχεῖ εἰς τὸ «θάρσει, τέκνον» τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν παραλυτικόν καί τὸ «θάρσει, θύγατερ» πρὸς τὴν αἰμορροοῦσαν, εἰς τὸ «θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον» πρὸ τοῦ Πάθους καί εἰς τὸ «θάρσει, Παῦλε» πρὸς τὸν ἐν φυλακῇ καί ἀπειλῇ θανάτου Ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν.

Ἡ σοβοῦσα πανδημία τοῦ νέου κορωνοϊοῦ ἀπέδειξε πόσον εὐθραστος εἶναι ὁ ἄνθρωπος, πόσον εὐκόλως τὸν κυριεύει ὁ φόβος καί ἡ ἀπόγνωσις, πόσον ἀδύναμοι ἀποδεικνύονται αἱ γνώσεις καί ἡ αὐτοπεποίθησις του, πόσον ἔωλος εἶναι ἡ ἄποψις ὅτι ὁ θάνατος ἀποτελεῖ ἐν γεγονός εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς καί ὅτι ἡ λήθη ἢ ἡ ἀπάθησις τοῦ θανάτου εἶναι ἡ ὀρθὴ ἀντιμετώπισις του. Αἱ ὀριακαὶ καταστάσεις ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀνίκανος νὰ διαχειρισθῇ σθεναρῶς τὴν ὑπαρξίν του, ὅταν πιστεύῃ ὅτι ὁ θάνατος εἶναι ἡ ἀνίκητος πραγματικότης καί τὸ ἀνυπέρβλητον ὄριον. Εἶναι δύσκολον νὰ παραμείνωμεν ἀνθρώπινοι ἄνευ τῆς ἐλπίδος τῆς αἰωνιότητος. Αὕτη ἡ ἐλπίς ζῆ εἰς τὴν καρδίαν ὄλων τῶν ἰατρῶν, τῶν νοσηλευτῶν, τῶν ἐθελοντῶν, τῶν δωρητῶν καί ὄλων τῶν γενναιοφρόνως συμπαρισταμένων εἰς τοὺς πάσχοντας ἀδελφούς, μὲ θυσιαστικόν πνεῦμα, αὐτοπροσφορὰν καί ἀγάπην. Μέσα εἰς τὴν ἀνείπωτον κρίσιν, αὐτοὶ εὐωδιάζουν ἀνάστασιν καί ἐλπίδα. Εἶναι οἱ «Καλοὶ Σαμαρεῖται», οἱ ἐπιχέοντες, μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των, ἔλαιον καί οἶνον ἐπὶ τὰς πληγὰς, εἶναι οἱ σύγχρονοι «Κυρηναῖοι» εἰς τὸν Γολγοθᾶν τῶν ἐν ἀσθενείαις κατακειμένων.

Μέ αὐτὰς τὰς σκέψεις, τιμιώτατοι ἀδελφοί καί προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ, δοξάζομεν τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου, τοῦ πηγάζοντος ζωὴν ἐξ οἰκείου φωτός καί φαιδρύνοντος τῷ φωτὶ τῆς Ἀναστάσεως τὰ σύμπαντα, δεόμενοι Αὐτοῦ, τοῦ ἱατροῦ τῶν ψυχῶν καί τῶν σωμάτων, τοῦ παρέχοντος ζωὴν καί ἀνάστασιν, ὅπως συγκαταβαίνων, ἐν τῇ ἀφάτῳ Αὐτοῦ φιλανθρωπία, τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων, χαρίζηται ἡμῖν τὸ πολύτιμον δῶρον τῆς ὑγείας καί κατευθύνῃ τὰ διαβήματα ἡμῶν εἰς ὁδοὺς εὐθείας, διὰ νὰ καταξιωθῇ ἡ θεοδώρητος ἐλευθερία ἡμῶν ἐν τῷ κόσμῳ, προτυποῦσα τὴν τελείωσιν αὐτῆς ἐν τῇ ἐπουρανίῳ Βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Χριστός Ἀνέστη!

Φανάριον, Ἁγιον Πάσχα ,βκ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Χριστόν Ἀναστάντα

εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Ἀναγνωσθήτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τήν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς
ἐορτῆς τοῦ Ἁγίου Πάσχα, μετὰ τό Ἱερόν Εὐαγγέλιον